

De Maretak als geneesmiddel tegen kanker*

Huib de Ruiter

Een voorbeeld van een oud geneesmiddel dat op een nieuwe wijze gebruikt wordt, is de maretak (*viscum album*). In de antroposofische geneeskunde is de maretak een van de grote geneesplanten. Hij wordt ingezet bij de behandeling van kanker. Later is op grond van natuurwetenschappelijk, biochemisch onderzoek bevestigd dat de maretak hiertoe bijzondere eigenschappen heeft: enerzijds celdodend, maar tegelijkertijd de immuniteit stimulerend. Maar ook zonder dat wetenschappelijk onderzoek blijkt de

maretak bij nadere bestudering, vanuit het antroposofische mensbeeld, een relatie te hebben met geïsoleerde gebieden in het lichaam, zoals het kankergezwell dat ook is. In december, als de dagen steeds korter worden, ziet men op de kerstmarkt deze plant met zijn witte bessen, ondersteboven hangend aan een touwtje. In Angelsaksische landen is het een gangbare kerstversiering en wordt hij boven de deur gehangen. Er is een bepaald oud gebruik mee verbonden. Een meisje, dat onder de mistletoe (maretak)

staat, mag ongevraagd gekust worden. Ook wordt de maretak wel 'vogellijm' genoemd. Het slijm van de bessen is zo kleverig, dat het in een bepaald mengsel op takken werd gesmeerd om vogels te vangen. De Romeinen gebruikten dit reeds.

Bovenal is de maretak een geneeskruid, dat in de Oudheid al bekend was. De druiden, een soort priesters, hadden een groot ontzag voor deze plant. Ze oogstten hem met gouden messen en gebruikten hem waarschijnlijk bij de behandeling van diverse ziekten.

De maretak groeit als halfparasiet op bomen. Hij vormt een geelgroene bolvormige kleine struik, die vooral 's winters opvalt: de bladeren vallen niet af. Het is één van de weinige loofplanten die zich van de aardkoude wintertijd niets aantrekt. De bomen waar hij op zit zijn vaak oud: verschillende bollen kunnen er in zitten; vaak hoog boven de grond. Het geeft de indruk dat de boom ziek is. Het kan aan gezwellvorming doen denken, eventueel aan de uitzaaiingen ervan. Van nabij bezien heeft de maretak echter, in tegenstelling tot een gezwel, een zeer regelmatige structuur. De bol groeit vooral aan de uiteinden, waarbij steeds een stengeltje, twee blaadjes en een soort bloemknop ontstaat. De twee blaadjes zien er merkwaardig uit: wat dik, met onduidelijke nerven; ze doen aan kiemblaadjes denken, de twee eerste blaadjes die uit het zaad komen en als eerste boven de grond verschijnen. Ook in andere botanische details is de plant heel jong, embryonaal te noemen. De onooglijke bloempjes bloeien in de nawinter, vruchtachtig, ananasachtig geurend. En van de zomer tot diep in de winter rijpen de vruchten uit tot witte, kruisbesachtige bessen. Intus-

sen zijn er dan weer twee zijtakjes ontstaan, met weer twee blaadjes.

De blaadjes lijken, licht gedraaid, net propellers, met een zwaai steken ze naar buiten. Overal, ook aan de onderzijde van de bol doen ze dit! De maretak trekt zich niets aan van de zwaartekracht, noch van het zichtbare licht.

Een speciale lijster eet de bessen. In de bes zit een slijmachtige, kleverige substantie om het zaadje dat niet verteerd wordt, zodat het, op een tak gevallen, direct vastkleeft. Het zaad is weer hoogst merkwaardig. Het geeft een dierlijke indruk, net een kikkertje. Op een tak geplakt, komt er na enige tijd een steeltje met een verdikking uit, die zich als een pootje neerzet op de boomstam. Er wordt niet echt een doorlopende stengel gevormd. Het lijken losse stukken, die tegen elkaar aangedrukt zijn. Het doet aan geleedpotige dieren denken, zoals kreeften dat zijn. De bloemknop ziet er dierlijk en pantserserachtig uit.

Kortom, we kunnen zeggen dat de maretak een hoogst merkwaardige plant is, als het ware niet van deze wereld.

Rudolf Steiner heeft erop gewezen dat de maretak een geneesmiddel bij uitstek voor het kankerproces is. De maretak bevat sterke celdodende stoffen, in geringe concentraties. Op zichzelf zijn deze stoffen vele malen sterker dan het sterkste cytostaticum (chemische stoffen die in de ziekenhuizen tegen kanker worden gegeven)! Ook zijn er immuunstimulerende stoffen gevonden. Hoe belangrijk deze stoffen ook zijn, ze zijn toch slechts uitdrukking van wat er wezenlijk werkzaam is. Het is nu de vraag of we aan de plant kunnen zien dat hij deze werking heeft.

Eerst kijken we naar het ziekteproces. Een kankergezwel is een stuk van het lichaam dat eigenwijs zijn eigen gang gaat, ongecontroleerd gaat groeien. Het is uit het geheel van het lichaam gevallen. Normaliter is het lichaam doortrokken van kosmische wijsheid; alles is op elkaar afgestemd. Dit principe wordt plaatselijk verbroken bij een gezwel. Dat zijn de gebieden die te koud, te aards worden, niet meer meedoen. Het is de warmte van het bloed die hier kan genezen. Zo kan koorts bijvoorbeeld een gunstige invloed op kanker hebben.

De maretak laat zien dat hij het aardse mijdt en naar het kosmische, het 'hemelse' streeft. Hoog boven de aarde op een boom neemt hij een bolvorm aan. De blaadjes staan niet zoals bij een gewone plant open voor wat er aan licht van buiten komt, nee, ze staan reikhalzend naar de gehele omtrek: weg van hier, terug naar de sterrenhemel.

De maretak doorbreekt hierbij aardse wetmatigheden: werkingen van licht en schaduw, zwaartekracht, en de kou van de winter. Koopt u een takje op de markt, houd hem dan eens tegen de lage winterzon: de bladeren worden omrand door een lijn van licht. Het kan een beeld zijn voor het kosmische licht, waar de maretak naar toe wil. De maretak is een oeroude plant, zo geeft Rudolf Steiner aan. Ooit is er een fase in de evolutie van 'dierplanten' geweest. Uit die tijd stamt hij. Aardse problemen speelden nog geen rol. Vandaar dat deze plant nu bij een aards probleem, bij een verhardend ziekteproces als kanker, kan helpen.

De maretak groeit op bepaalde boomsoorten. Daar hangt mede van af waar hij in het lichaam actief wordt. De maretak die op de appelboom groeit, werkt vooral op de

stofwisseling, en meer in het algemeen bij vrouwen. De maretak die op de den groeit, werkt daarentegen meer op de bovenste organen, zoals de longen, en is meer geschikt bij mannen. Ook wordt de werking van de maretak naar bepaalde organen geleid door de bijvoeging van metalen. Zilver bijvoorbeeld leidt de werking naar de voortplantingsorganen.

Een bekend preparaat dat van de maretak wordt gemaakt is Iscador, dat wordt gemaakt door Weleda (één van de fabrikanten van antroposofische geneesmiddelen). Er zijn verschillende preparaten van andere laboratoria beschikbaar, zoals Iscusin, viscum abnoba en Helixor. Deze preparaten worden bij kanker via een injectie, soms per infuus, toegediend. Dit is noodzakelijk omdat het preparaat, via de mond niet voldoende werkzaam is. Vaak wordt om de dag een onderhuidse injectie voorgeschreven. Er wordt met een lage dosis begonnen, en in de loop van een serie van zeven injecties gaat de dosis omhoog. Na een serie volgt vaak een korte pauze. Het lichaam wordt zodoende tot activiteit opgeroepen.

De maretak-therapie is slechts een onderdeel van de therapie bij kanker in de antroposofische geneeskunde; andere therapieën zoals kunstzinnige therapie en euritmie zijn hier ook van groot belang. ■

**) Uit gezichtspunten nr. 12 (Antroposofische geneesmiddelen), uitgegeven door het Centrum Sociale Gezondheidszorg en geschreven door Huib de Ruiter.*

Voor bestellen van deze brochure en voor andere gezichtspunten: www.gezichtspunten.nl

of tel. 0321-339966.